

153 . Moglănești | Comuna: mun. Toplița | Județ: Harghita | Punct: Pârâul Baicăului | Anul: 2011

Anul: 2011

Cod RAN: 83687.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Paleolitic, Mezolitic, Epoca bronzului

Tipuri sit: descoperire izolată

Categori sit: Domestic

Autori: Bianca Amuza, Mircea Anghelinu, Elena Cristina Cordoș, Andrea Demjén, Réka-Orsolya Éva, Florin Gogâltan, Marian Adrian Lie, Loredana-Cristina Niță-Bălășescu, Cristian Ionuț Țuțu

Instituții: Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Muzeul "Tarisznyás Márton", Gheorghieni, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș - Bolyai", Cluj-Napoca, Universitatea "Valahia", Târgoviște, Universitatea "Valahia", Târgoviște

Raport

Situl se află amplasat pe malul drept al Mureșului, pe terasa medie a râului, la confluența acestuia cu pârâul Baicăului, care îl delimitează către vest. Topografic, suprafața actuală a sitului este relativ plată, parțial afectată de lucrări agricole și de construcții moderne, cu trei terasări ample, dar de înălțime mică (cca. 1 m fiecare) către Baicău (amenajări industriale și edilitare moderne?). Posibilitatea unui aport coluvial, dată fiind prezența formelor geomorfologice mai înalte de pe latura nordică, deși nu este exclusă, apare destul limitată. Situl se află la o altitudine de 658 m.

Acest obiectiv, necunoscut în literatura de specialitate, a fost identificat cu ocazia unei perighezei arheologice efectuate de Muzeul Tarisznyás Márton, Gheorgheni în data de 14.10.2008 (Demjén Andrea, Florin Gogâltan). Pe suprafața arată a sitului s-au găsit nuclee și așchii de opal. Sursa de materie prime se află la circa. 600 m spre est de această locație. În partea de sud a sitului, pe suprafața arată, s-au găsit câteva fragmente ceramice aparținând perioadei târzii a epocii bronzului.

Obiectivele campaniei de diagnostic din luna august 2011 au vizat verificarea extensiei sitului, a dimensiunilor secvenței geologice, a succesiunii culturale, ca și a stadiului general de conservare. Pentru aceasta au fost practicate patru sondaje arheologice, însumând 7 m2. Două dintre ele (S1 - 4 mp, și S2- 1 mp) au fost amplasate în zona de concentrare a materialului litic la suprafață. Celelalte două mici sondaje au vizat stabilirea marginilor așezării din epoca bronzului.

Secvența geologică conservată, cercetată de noi până la adâncimea de 2,30 m (S2), fără a atinge aluviunile terasei, cuprinde o succesiune de 9 unități geologice diferențiate macroscopic, pe seama modificărilor în culoare, textură și aspect. Aspectul general este luto-nisipos. Se remarcă cu deosebire un puternic sol brun-roșcat, cu desprinderi prismatice (GH3), cu o grosime medie de 50 cm și acumulări de carbonați în partea inferioară. Alte trei orizonturi de acumulări feromanganice (episoade humice, gelistagnice) apar între 130-140 cm (GH5), 150-177 (GH7), 190-210 cm (GH 7/8). De pe profilul nordic al S2 s-au recuperat 4 probe de sediment pentru datări OSL: -22 cm (GH2); -50 cm (GH3); - 80 cm (GH3); -125 cm (GH4). De asemenea, s-au recuperat probe sedimentologice (intervale de 5 cm), de pe toată lungimea profilului.

Colecția este formată din nuclee laminare și de așchii, produse de amenajare și reamenajare, lame neretușate și piese retușate. Piese retușate se încadrează în câteva grupe tipologice: grattoirs, burins, lame retușate, piese cu troncatură/cu encoche și așchii retușate. Eșantionul litic, aflat în studiu, constă atât în bogata colecție recuperată de la suprafața sitului (peste 400 de piese), cât și din piesele provenite din cele două sondaje (peste 2500 de fragmente, resturi de debitaj și piese finite). În ceea ce privește materialul

arheologic caracteristic epocii bronzului acesta se rezumă la câteva fragmente ceramice, puține la număr fiind cele tipice.

Din punct de vedere cantitativ, principalul tip de rocă exploatat este opalul de proveniență locală, care poate apărea sub forma blocurilor sau fragmentelor de culoare maronie/maroniu-roșcată, mată, cu textură ce variază de la fină la relativ grosieră, fiind reprezentat atât în categoria produselor de debitaaj, cât și a pieselor retușate. Adesea blocurile pot prezenta accidente silicioase sau calcaroase în interior, ceea ce conduce la abandonarea lor după efectuarea a doar câteva desprinderi. Reprezentativitatea sa în eșantion este dată mai mult de așchii/fragmente indeterminate și lame. Acțiunea gelifracției, în context post-depozițional, este și ea documentată. În afara opalului, eșantionul mai include și diverse varietăți de silex (negru/negru-cenușiu, mat, cu textură fină sau alb-cenușiu, parțial translucid, cu textură fină și puncte fosilifere), gresie, cuarțit și granodiorit, reprezentate de câteva piese izolate.

Caracteristicile generale ale colecției indică cu tărie funcție de atelier a locației, ca și practicarea unui debitaaj de lame și, în mai mică măsură, de lamele. Pe seama poziției stratigrafice, în absența pieselor diagnostice (cu excepția unui burin dublu și a 2 nuclee de lamele), dar și a unor analogii convingătoare în regiune, concentrarea majoră (GH 2-3) poate fi atribuită unui facies local al epigravettianului.

În ceea ce privește locuirea din epoca bronzului, în sondajele practicate nu a fost surprins un nivel de cultură propriu-zis. Fragmentele ceramice au apărut rulate într-un nivel de arătură având cel mult 15-20 de cm. Cu siguranță ne aflăm la marginea unei așezări, care trebuie căutată spre marginea terasei, spre valea Mureșului. Materialul arheologic este foarte puțin și nu ne permite o atribuire culturală fermă. Cert este că el poate fi plasat în perioada târzie a epocii bronzului neputând specifica cu exactitate dacă este vorba de etapa Bronz Târziu I (Bz. B2-C central european) sau Bronz Târziu II (Bz. D central european). De asemenea, este de preferat a fi deocamdată rezervați cu o atribuire culturală, așteptând noile cercetări.

Informații suplimentare online

[Raportul 4871 din cronica.cimec.ro](http://raportul4871.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)
